

اردشیر زاهدی در دوران خدمت خود مشکل گشای سیاسی کشورش بوده است

از چپ: شهردار مونترسو، پرنسس مهناز، پی‌یر اوبر رئیس جمهور سابق سوئیس، اردشیر زاهدی و رئیس گارد تشریفات استان کانتون لوزان

عصر سه‌شنبه ۲۸ سپتامبر شهر زیبای مونترسو در سوئیس شاهد برگزاری مراسم باشکوه تجلیل از اردشیر زاهدی دولتمرد نظام شاهنشاهی که بیش از سی سال است دوران خودتبعیدی را در آن سامان می‌گذراند، بود.

کشور سوئیس به عنوان یک سرزمین مستقل و بی طرف همیشه مرکز حل و عقد عمده‌ترین مسائل و مشکلات بین‌المللی و کانون برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی بوده و با ایران نیز در دوران معاصر از زمان تحصیل ولیعهد پهلوی اول در آن کشور تا امروز رابطه فرهنگی و عاطفی داشته و پیوسته مورد نظر و معرض توجه ایرانیان به‌ویژه دولتمردان نظام پیشین بوده است.

سید ضیاءالدین طباطبایی رئیس‌الوزاری پس از کودتای ۱۲۹۹ وقتی برکنار شد چندی در آن کشور اقامت گزید و اتفاقاً همین مونترسو را محل سکونت خود قرار داد و مرحوم سپهبد زاهدی نخست‌وزیر دیگر ایران که در مرداد ۱۳۲۸ سلطنت را به مرحوم شاه فقید بازگرداند، پس از دو سال صدارت که به‌طور ناخواسته مجبور به ترک مقام و اقامت در سوئیس شد تا پایان حیات اکون ۳۱ سال است که فرزندش نیز همین محل را برای اقامت دائم خود برگزیده است.

اردشیر زاهدی به‌سبب حسن برخورد و مردم‌داریش با شهروندان سوئوسی به‌ویژه ساکنان شهر مونترسو، مورد احترام مردم و مقامات محلی است. به‌همین جهت شورای شهر مونترسو در اجلاس ۲۵ ژوئن خود، تصمیم گرفت نشان سیاسی شهر زیبا و دلنشین مونترسو را به او اهدا نماید. بر همین پایه، در تاریخ ۴ ژوئیه گذشته، طی نامه‌ای این تصمیم را به‌اطلاع آقای زاهدی رسانید و افزود: «اهدای این نشان، بیانگر حقشناسی ما نسبت به زندگی پر ارزش و بی‌آلایش شما و احترام شما به ارزشهای والای انسانی و علاقه و دل بستگی شما به شهر و منطقه ماست. ما می‌خواهیم به این ترتیب دوران خدمت طولانی و مهم شما را در زمینه میانجیگری برای حل چند بحران مهم بین‌المللی مورد ستایش و ارج قرار دهیم. ما می‌خواهیم از لطف و مهربانی شما نسبت به مردم این دیار به‌از کتابها و اسناد مهم و پرارزشی که مرتباً به مرکز اسناد و بایگانی شهر مونترسو و نیو اهدا می‌کنید، سپاسگزاری کنیم...

ما برین یو یم که توجه و دقت

ذکر همه آنها در اینجا نیست ولی ما بر خود واجب می‌دانیم که مخصوصاً از اطف و مهربانی و گشاده‌رویی شما که همه اطرافیان و ساکنان شهر را مجذوب کرده است اظهار امتنان نماییم... شما شخصیت‌های متعدد سیاسی و اقتصادی و فرهنگی بسیاری از کشورهای جهان را نیز از هر عقیده و مشرب سیاسی یا دینی که بودند در شهر ما پذیرا شدید و به این ترتیب به شهرت و جذابیت این شهر کمک کردید که موجب سیاسی‌ماست...»

زاهدی در پاسخی که به دعوتنامه شهردار مونترسو نوشت با ابراز خوشوقتی و تشکر، دعوت شورای شهر مونترسو را پذیرفت و از گردهمایی ۲۸ سپتامبر حاصل این مکاتبه و گفت و شنود بود.

سخنان شهردار

در این مراسم که در سالن پذیرایی هتل معروف مونترسوپالاس برگزار شد و جمع قابل ملاحظه‌ای از شخصیت‌های عالی‌مقام محلی از جمله تنی چند از رؤسای پیشین کنفدراسیون سوئیس (معادل رئیس جمهوری) که در رأس آنها آقای Pierre Aubert با سابقه‌ترین رئیس ادواری کشور سوئیس قرار داشت و شماری از سفیران خارجی مقیم سوئیس و همه اعضای شورای شهر مونترسو و جمعی از مقامات و شخصیت‌های ایرانی شرکت داشتند، آقای Pierre Salvi شهردار مونترسو خطاب به آقای زاهدی و فرزندش والا حضرت مهناز که برای شرکت در مراسم تجلیل پدر از آمریکا آمده بود و حضور دلپذیری در مجلس داشت، خطاب به سایر مهمانان چنین آغاز

نمایندگان محترم سازمانهای سیاسی و مذهبی، دوستان عزیز، همکاران گرامی، شما به هیأت اجتماع در این مکان گردآمده‌اید تا در برنامه‌ای که ضمن سادگی از شکوه ویژه‌ای برخوردار است شرکت کنید و با شهرداری مونترسو که صمیمانه خواسته است مراتب تقدیر و حق‌شناسی خود را نسبت به عالیجناب اردشیر زاهدی ابراز دارد هم‌زبان و همراه باشید. بنابراین وظیفه دارم که بدو از شما میهمانان عزیز که دعوت ما را پذیرفته و بعضاً از راه‌های دور آمده‌اید، صمیمانه تشکر کنم.

برگزاری این نوع مراسم در جهت تجلیل از شخصیت‌هایی است که در راستای خدمت به شهر ما و شهروندانی ما کوشا بوده‌اند و شعاع درخش وجودشان در این شهر فراگیر بوده است و ما وظیفه داریم به‌سادگی و در عین حال به‌شیوه ویژه‌ای از آنان سپاسگزاری کنیم. یکی از این شخصیت‌ها عالیجناب اردشیر زاهدی است. کسی که در دوران خدمت دیپلوماتیک خود یک شخصیت کلیدی و مشکل‌گشا در زندگی سیاسی کشورش بوده است. او به‌باری سالها مطالعه و بررسی اوضاع و احوال کشورهای جهان، بسیاری از سرزمین‌های عمده دنیا را زیر پا گذاشته است. او ضمن تحصیل در آمریکا، کشوری که بعدها به‌عنوان سفیر کشورش به آنجا رفته است تجارب زیادی آموخته و از این تجارب در مأموریت‌های دیپلوماتیک خود در آمریکا و انگلستان، به‌عنوان سفیر بهره گرفته است. وفاداری عمیق و غیرقابل گسست او نسبت پادشاهش قابل توجه

رسمی ادامه داده و همیشه در راستای خدمت به صلح کوشا و فعال بوده است... این شخصیت ممتاز و کلید صلح در زندگی سیاسی ایران، اکنون در «ویلا گل سرخ» واقع در ناحیه Veytaux در مونترسو دوران دوری ناخواسته از ایران را می‌گذراند. آنس و آشنایی او با این خانه از زمانی است که پدرش در سالهای ۵۰ آن را خریداری کرد و او در دوران جوانی گهگاه در آن اقامت می‌گزید و از همان زمان به سوئیس و مونترسو دل بستگی پیدا کرد و بعدها فرزندش پرنسس مهناز را برای آموزش و پرورش به ساحل دریاچه لمان آورد. بنابراین دل بستگی و وابستگی خانوادگی زاهدی نسبت به ناحیه ما خیلی قوی و قدیمی است.

عالیجناب زاهدی برای وجوه طبقات و ساکنان مونترسو چهره شناخته‌شده‌ای است. آنها را غالباً عصا به‌دست می‌بینند که در حال پیاده‌روی در ساحل است. گاهی تنها و گاهی با دوستانش، در حالی که به گلها و گیاهانی که منشأ ایرانی دارند، با تحسین می‌نگرد، گل‌هایی که او به شهر ما هدیه کرده است تا به غنای طبیعت و سرسبزی ساحل دریاچه کمک کند. در این پیاده روی‌های روزانه است که او با دوستانش راجع به مسائل مختلف با حرارت و علاقه بحث و تبادل نظر می‌کند.

من در دیدار با او همیشه با لبخند وی که چهره‌اش را روشن می‌سازد و با مهربانی و لطف ویژه او روبرو شده‌ام و بیگمان بسیاری از ساکنان مونترسو با برخورد و سلام‌های متواضعانه مرسوم او آشنا هستند. عالیجناب زاهدی که طول

پرارزشی که مرتبا به مرکز اسناد و بایگانی شهر مونترو و نیو اهدا می کنید، سپاسگزاری کنیم...

ما بر این باوریم که توجه و دقت خاص شما در حفظ و حراست درختان و گلهایی که زنده کننده گردشگاه ساحلی شهر مونترو شده است، اهدای بعضی گیاهان میوه‌ها

والاحضرت مهناز که برای شرکت در مراسم تجلیل پدر از آمریکا آمده بود و حضور دلپذیری در مجلس داشت، خطاب به سایر میهمانان چنین آغاز سخن نمود.

عالیجناب اردشیر زاهدی!

والاحضرتا!

جناب آقای Pierre Aubert

سفیر بهره گرفته است. وفاداری عمیق و غیرقابل گسست او نسبت به پادشاهش قابل توجه و تحسین است. در دوران تبعید شاه تا لحظه‌ای که به ابدیت پیوست و رهسپار باغهای بهشت شد، زاهدی در کنارش بود.

ایشان در سال ۱۳۰۲ خورشیدی خدمت

ساکنان مونترو با برخورد و سلام‌های متواضعانه مرسوم او آشنا هستند. عالیجناب زاهدی که در طول خدمت دیپلوماتیک خود از بسیاری کشورها و دولت‌های جهان عالیترین نشان‌های افتخار را دریافت داشته است امروز به مجموعه نشان‌ها و مدال‌های خود، مدال حق‌شناسی

و علقهٔ او به ناحیهٔ ما و درخششی که از وجود و حضور او بر شهر ما می‌تابد این مدال را به وی تقدیم می‌کنیم. به مردی که اهل گفتگو و تعامل است؛ مردی که همیشه برای ایجاد تفاهم بین ملل کوشیده و در خدمت صلح بوده است، به‌نشانهٔ تجلیل مقامات محلی این ناحیه، این مدال را به او تقدیم می‌دارم...»

سخنان زاهدی

شهردار مونترو سپس در میان ابراز احساسات شدید حاضران، مدال حق‌شناسی و سپاس شهرداری را به‌سینهٔ زاهدی نصب کرد و زاهدی به‌شیوهٔ مرسوم خود او را در آغوش گرفت و بوسید و آنگاه پشت تریبون قرار گرفت و بدون مراجعه به متن نوشته‌شده‌ای که قبلاً آماده کرده بود، به شهردار چنین پاسخ داد:

«من با مسرت بی‌پایان و با کمال افتخار نشان سپاس شهر مونترو را می‌پذیرم. من عمیقاً تحت تأثیر شما از لطف و محبت نمایندگان شهر

انقلاب ۱۹۷۸-۱۹۷۹ و استقرار دائمی من در شهر زیبا و جذاب و سرشار از باغ و گل‌های زیبای شما این احساس را در من تقویت کرد که مونترو را شهر خود بدانم و سوئیس را کشور دوم خود.

اگر خدمتی به شهر شما کرده‌ام از صمیم قلب بوده است. من به این ترتیب می‌گویم اندکی از آنچه را کشور شما و شهر شما در حق هموطنانم و خانواده‌ام و خودم انجام داده‌اند جبران کنم و بازپس دهم.

لازم است یادآور شوم که اعلیحضرت محمدرضاشاه پهلوی، پادشاه محبوب من، دوست بسیار عزیز من، پدر همسرم و بنابراین پدر

اینکه صحبت‌ها را ادامه دهم دو تبریک به شما بگویم؛ یکی شادباش عضویت سوئیس در سازمان ملل که در سال ۲۰۰۲ صورت گرفت و دیگری برگذاری کنگرهٔ کشورهای Francophone برای نخستین بار در سوئیس و ریاست سوئیس در کنگرهٔ آینده که به‌زودی برگزار خواهد شد. این دو رویداد را به‌فال نیک می‌گیرم و به شما صمیمانه تبریک می‌گویم.

خانم‌ها، آقایان!

دوری از وطن و تبعید سخت است. از سی سال پیش به این طرف که محکوم به اعدام و مجبور

شهر شما بیگانه احساس نکرده‌ام. محبت و گرمی اهالی مونترو برای من بیش از آنچه تصور کنید دلپذیر است و ممنون آن هستم. این صفا و صمیمیت را هر روز و هر لحظه احساس می‌کنم، از جمله به‌هنگام پیاده‌روی‌های روزانه‌ام در گردشگاه زیبای ساحلی شهر شما. شما لطف کردید که حق‌شناسی شهر مونترو را به من ابراز نمودید من هم وظیفه دارم که سپاس و محبت و دلبستگی خود را نسبت به شهر شما و شهروندان آن در اینجا ابراز نمایم. به شهری که در آن احساس آسایش و امنیت می‌کنم.

اکنون اجازه بفرمایید برای ابراز این دلبستگی و همبستگی، از شاعر بزرگ ایران در قرن دوازدهم میلادی «سعدی» مدد بگیرم که می‌فرماید:

بنی آدم اعضای یک پیکرند
که در آفرینش ز یک گوهرند
چو عضوی به‌درد آورد روزگار
دگر عضوها را نماند قرار
تو کز محنت دیگران بی‌غمی